

Lend a Hand

TRONDHJEM ROTARY KLUB

Stiftet 21.01.1926

Medlemsbrev for februar 2004

Olaf T. Ranum til minne

Vi minnes i dyp respekt vår kjære Rotary-venn Olaf T Ranum som gikk bort torsdag 26. februar 2004, nær 89 år gammel. Olaf var medlem i klubben fra 1961 til 2001, altså i 40 år, da han meldte seg ut av helsemessige årsaker.

Olaf drev musikkforretning og han var en av landets første impresarioer. Han var usedvanlig dyktig til å få tak i berømte musikere til Trondheim. Han hylles for sin innsats for musikklivet i byen og sitt helhjertede personlige engasjement, det samme gjør han av sine Rotary-venner. Olaf var omtenkfull, hjelpsom, godhjertet, omsorgsfull og gjestfri. Musikere som kom til Trondheim ble invitert hjem til han og hans kone Gudrun. Han hjalp i tillegg unge musikere fram, Arve Tellefsen, Brynjar Hoff m.fl. Dessverre ble Gudrun syk og døde for noen år siden til stor sorg for Olaf.

Olaf var en rollemodell for oss andre i klubben. Han etterlevde til fulle Rotarys motto "Service above Self". Vi satte meget stor pris på han. For sin innsats i samfunnet og i klubben ble han tildelt Paul Harris Fellow hedersbevisningen i 1991.

Vi sender våre varme tanker og medfølelse til barn, svigerbarn, barnebarn og oldebarn i den dype sorgen og savnet etter han. Jeg lyser fred over Olaf sitt minne. *Eva Grete Storengen Skaar*

Polio Plus

En kortfattet status for programmet i form av svar på spørsmål som ofte stilles:

Hvorfor valgte Rotary utryddelse av polio som satseområde?

I 1970-årene begynte RI å lete etter et globalt humanitært program der medlemmer kunne delta aktivt. Etter et femårig vellykket program for vaksinasjon i Filippinene sammen med WHO ble Polio Plus valgt.

Er ikke programmet avsluttet?

Nei, selv om hele den vestlige halvkule er erklært poliofri så gjenstår 10 land der polio er utbredt. Flere av disse land mangler politisk og økonomisk engasjement, eller de plages av konflikter.

Hva trenger for å oppnå en poliofri verden?

Fortsatt engasjement av hver rotarianer for at den samlede kunnskap om bekjempelsen kan ivaretas.

Hva er en NID?

Nasjonal Immuniseringsdag tar sikte på å avbryte spredningen av poliovirus ved å vaksinere alle barn i høyrisikoområder med vaksine gjennom munnen.

Hva er "Plus" i Polio Plus?

I dag forstår man med "Plus" 20 års samlet erfaring med effektive tiltak på alle plan i bekjempelsen av polio.

Hvem har arbeidet med utryddelse av polio?

Rotary er vel kjent for sin innsats, men samarbeider med helsemyndigheter, WHO, UNICEF, sentre for sykdomskontroll, verdensbanken, Bill og Melinda Gates stiftelse, Ted Turner og mange andre.

Hvor stort er Rotarys bidrag?

I 2005 vil Rotarys pengebidrag passere 500 mill. US dollar. I tillegg kommer den enorme frivillige innsatsen som Rotary har mobilisert.

Hvilket hovedområde innen helse vil Rotary satse på i neste omgang?

Rotary vil ikke satse på nye områder før hele verden er erklært poliofri.

Les mer om Polio Plus: <http://www.polioplus.us/questions.htm>

Finn Ola Rasch

Presidentens hjørne

Idéologien bak "kameratskapsklubben" Rotary

Historien om Rotary viser at grunnleggeren, Paul Percy Harris, ikke var noen A-4-jurist, men en vitebegjærlig personlighet med kunnskapstørst om andre yrker og respekt for ulike bransjer. Hans beslutning om å reise omkring i fem år og jobbe i forskjellige bransjer før han ville åpne advokatpraksis var unik og bekrefter dette. I perioden 1891-96 gjennomførte han sin plan. Han besøkte England og andre europeiske land gjennom de forskjellige jobbene han hadde i denne perioden. Idéen om en vennskapsklubb hadde sin bakgrunn i Pauls savn av nære venner og givende samtalepartnere i sin nye hjemby Chicago. Det antas i tillegg at yrkesmessige hensyn var medvirkende årsak til klubbetableringen. På denne tiden var forretningsverdenen preget av mye korrupsjon og respektable forretningsmenn spekulerte på om det var mulig å overleve under slike forhold. Blant formålene med Rotary var ønsket om at medlemmene skulle være hverandre til gjensidig faglig, moralsk og menneskelig støtte i deres virksomhet, gjennom rådgivning og utveksling av erfaringer. Møtestedet var den enkeltes arbeidssted. Medlemskapet skulle begrenses til en representant for hver bransje eller yrke.

Det er snart gått 100 år siden Rotary ble stiftet og spørsmålet er om verden har forandret seg så mye at det er grunn til å endre Rotarys mål og innhold fra en kameratskapsklubb til en hjelpeorganisasjon. Personlig tror jeg ikke det, men mange medlemmer mener organisasjonens viktigste oppgave er hjelpetiltakene. Jeg mener vi ikke må fjerne oss fra det grunnleggende og sentrale basisfundamentet i Rotary, vennskapet, de mellommenneskelige relasjonene, utveksling av yrkes- og bransjekunnskap og samfunnsetiske prinsipper.

Etter mitt syn bør våre fire tjenestegrener, klubbtjenesten, yrkestjenesten, samfunnstjenesten og internasjonal tjeneste alle være viktige middel til å nå Rotarys mål. Spørsmålet er om dette arbeidet vektlegges for lite? Utfordringen er å finne den gyldne mellomvei og balanse mellom den yrkesmessige, den sosiale, og den humanitære side av Rotarys arbeid. Det ene bør ikke utelukke det andre. Mottoet "Lend a Hand" går sentralt inn i alt dette.

Dagens samfunn endres, omorganiseres og automatiseres, ofte uten tanke på den helhetlige langtidseffekt det får, for bedriften, de ansatte og menneskets vel. Kortsiktige gevinster basert på isolerte enkelttiltak, hører med til dagens orden. Gode og velfungerende organisasjoner og praksis rives ned og endres, etiske og mellommenneskelige hensyn tilsettes som følge av overivrig historieløs endrings- og markeringslyst. Dette er tydelige trender Rotary med sine grunnleggende verdier bør motarbeide.

I Rotary Norden Nr. 1 - 2004 stiller DG Egil Jørgen Eikanger, D 2250 spørsmålet om vi beveger oss vekk fra Paul Harris opprinnelige tanke og DG Barry Matheson, D 2260 sår tvil om vi er tjent med å ta opp kampen med de store hjelpeorganisasjonene. Hva mener vår klubbs medlemmer? *Eva Grete Storengen Skaar*

Klubben i februar 2004

04.02. Presidenten ledet møtet.

3 min. v/**Hans Petter Mittet** som orienterte om Rotarys 100-årsjubileum. **Kari Kjølle** informerte om tur til Rørosmartnan. Foredrag av leder ved Trondsletten habiliteringssenter **Astri Holgersen** om bakgrunnen for og utviklingen av sentret, og spesielt om nevrosen Tourettes syndrom.

11.02. Presidenten ledet møtet.

Lars Vinje, Trondhjem Vest RK presenterte et slips med Rotary-motiv. 50 kr av hvert solgte slips går til Omsorgshuset. Foredrag av **Odd Midtskog** om Hvor viktig er handelen for sentrum? Handelen er sentrums mulighet for ei vital framtid. Den trekker publikum, gir høyere leieinntekter, flere arbeidsplasser enn i kjøpesentra og har bedre vareutvalg. Sentrum må utsettes for større press og vis stimulerende tiltak.

Glad tur til Rørosmartnan.

Onsdag 18. februar drog Trondhjem Rotary Klub til Rørosmartnan med en glad gjeng fra Byåsen Produkter. Byåsen Produkter er et kommunalt arbeids-/dagsenter som gir arbeidstilbud til 20-25 funksjonshemmede. De lager 5000 40-liters bjørkvedsekker pr. år, håndsyrr fine skinnvesker, tover bl.a. flotte naturbilder og har ryddekorps i Midtbyen. De var svært stolte over å bli bedt om å være akkrediterte og uniformerte funksjonærer under VM på ski i 1997. Trondhjem RK inviterte dem til å besøke den 151. Rørosmartna, den mest tradisjonsrike martnan i Norge med 75 000 besøkende, i den 360 år gamle gruvebyen på Rørosvidda og som står på UNESCOs liste over Verdens kulturminner. "La oss leve for hverandre" sang vi unisont til trekkspilltoner fra daglig leder Jan Borseth da bussen med 15 brukere, 10 ledere og foresatte fra BP samt 12 rotarianere med ledsagere, busset gjennom Melhus. Ifølge Borseth hadde de trent på å være blide og opplagte til turen som de hadde drømt om lenge. Og "en flott gjeng må ha nå'n tona" Medlemmer av musikkgruppa "Jubelgutta" sang, spilte og dirigerte. Vår turlleder Kari Kjølle fortalte om Røros og "turen ble'kke lang". På Røros fikk Optimus arbeidssamvirke, en lignende bedrift som Byåsen Produkter, besøk. Det ble kjørt kanefart i pels og slede og fortært god lunch og middag på Quality Røros Hotell. Spaserturer opp og ned Kjerkgata og Bergmannsgata mellom martnasbuer med spekepølser, tovalabber og svensker i det fineste vintervær Røros kan by på (bare 2-3 kuldegrader). Noen av oss lot oss velvillig lure til å kjøpe ting vi ikke hadde bruk for.

Turdeltakere utenfor Bergstaden Hotell klar for tur til Optimus. President Eva og turlleder Kari i forgrunnen, Jan Borseth høy bak

Klubben i februar, forts.

18.02. Tur til Rørosmartnan

25.02. Innkommende president **Eivind Stende** ledet møtet. 3 min. ved **Georg Müller** som snakket om Askeonsdag. Foredrag ved leder for Sporveismuseet i Trondheim, **Rolf Torstein Wold**. Han fortalte og viste bilder fra sporveiens historie i Trondheim og om Sporveismuseet på Munkvold

Kalenderen i mars

03.03. Jon Haugnes: Gut'n. Ei bok om Trønderhumoren.

10.03 Dommer Tor Langbach: Tiltaltes muligheter i retten

17.03. Michael Setsaas: Psykiatrien i rettsvesenet. Opptak medl.

25.03. (torsdag) Konsert i Olavshallen og torskaften hos Benito

31.03. Pilegrimsprest Rolf M. Synnes: Pilegrimen på veg til Nidaros.

Portrettet – Jan Borseth

Jan Borseth har to offentlige liv. Ett i **arbeid for funksjonshemmede**, 38 år til nå, og ett **spellmannsliv**. Og har ikke formell utdanning i noen av delene. Men realkompetansen har han i stort monn (slår red. fast).

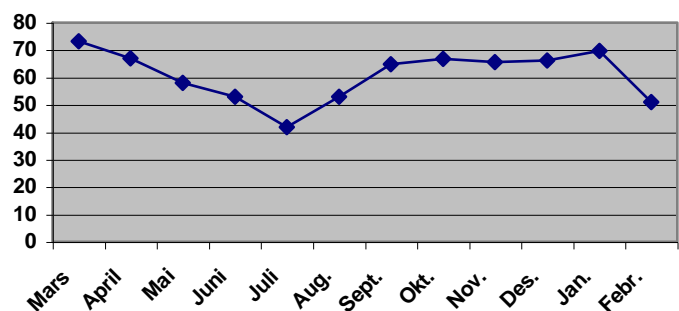
Han startet som ferievikar på Klæbu Pleiehjem, og siden har arbeid med funksjonshemmede vært yrket. I 11 år har Borseth vært daglig leder for Byåsen Produkter. Redaktøren besøkte arbeidssentret og fikk et sterkt inntrykk av at arbeidet gikk med liv og lyst. Jan sier at hans brukere er fine personligheter som viser følelser på en naturlig måte. Vi hadde spart oss mye kommunikasjon hvis vi alle var slik. Det er kort mellom fortvilelse og glede. Minus- og plussdager har vi alle. Jan har trekkspillet liggende på lur og tar det fram når det er behov for ei glad musikkstund. Her kopler han sammen sine to liv med et godt miljø som resultat. Redaktøren ble æret med en liten konsert av Jubelgutta på sjefens kontor- med full gjøglerglede. Borseth sier at det er ingen menneskekategori som er så sammensatt som de utviklingshemmede, fra de som må få næring intravenøst til de som kan kjøre bil. Men det er ett lovverk for alle. Tilbudet skulle ha vært meir differensiert slik at en kunne samle de som er på omtrent samme utviklingstrinn i samme gruppe, for like barn leiker best. Det er gått 14 år siden HVPU- reformen, men det er ingen samfunnsdebatt om eller evaluering av den.

I sitt spellmannsliv gjennom 42 år har Jan Borseth hatt med seg rundt 30 mann i orkestrene sine og har gitt ut 21 plater. Noe av dette er gamle slåtter fra Selbu som han har samla. Han har også et arkiv av Selbu-slåtter som er innspilt av gamle spellmenn. Mens slåttene i Rørosområdet og på Innherred ble spilt på fele, så spiltes slåttene i Selbu på trekkspill, fordi haugianerne på slutten av 1800-tallet fikk selbyggene til å brenne de djevelske felene. Så kom etter hvert dur-spellet. Kjennere av gammeldansmusikken ser i dag på Selbu som et av de aller sterkeste områder for trekkspillet. Asmund Bjørken har sagt at det er fleire trekkspill enn kaffekjeler i Selbu. 2000 selbygger (av 5000) utvandra til Amerika. I 1977-78 drog Jan og 4 andre selbugutter over havet. De besøkte mange 2. og 3. generasjons selbygger med musikken sin og bodde da privat. Norskamerikanerne var bl.a. svært interessert i norsk tradisjonsmat og ville gjerne imponere med sine kokekunster. I et hageselskap fikk de således servert lutefisk med brun saus. Begge var jo svært norsk.

"E e bærre en spellmann", sier Jan Borseth. Men denne spellmannen har gledet mange, mange og fått Selbu kommunes kulturpris. I fjor fikk han Adresseavisens hedersrose for innsatsen i begge sine offentlige liv.

Jan Borseth kom til verden i 1947 og fikk en rik barndom i 50-åra i Selbus bondesamfunn og kunne alt gårdsarbeid før traktorens tid. Denne bakgrunnen og det bestemor fortalte, gav ham interesse for bygde- og utvandringshistorie. Dette har satt sitt preg på han for resten av livet.

Oppmøteprosent siste 12 måneder

Redaktør: Odd Bardal, telf. privat 73967944, mobil 95020088
e-post: odd@bardal.no